لەبارەی ڕۆمانی ” تەونی بریا “.. ڕێژگار خالید

لەلایەن کاک فەرهاد چەمانی نووسراوە .
هەر یەکەک لە ئێمە ڕۆژانە خەریکی هێنینەوە و ئیشکردنین لەسەر خەزگەکانمان ، ئەو خەزگانەی ئامادەین قوربانی گیانی بۆ بدەین .
بەخەبەرین :
لەوەی ئەو خەزگانە وەک دەزوویەک بێت و بکەوینە تەونی کەسانێک بەخۆیانیاندا نەیەت کەدەمانکوژن یانیش ژەهرخواردمان دەکەن یانیش ئابڕوومان دەبەن یانیش دەبینە بووکەڵەیەک بەدەستیانەوە ، دواتر شکۆمان دەشکێنن .
ئەگەر کەمێک ڕابمێنین و دەبینین /
جاڕجاڕەکە تەونی هەیە و باز چەنووکی هەیە و وورچ قەپی هەیە و شێر نەڕەڕەی هەیە و ژووژک دەکی هەیە .
ئەی مرۆڤ چی هەیە بۆ ئەوەی خۆی بپارێزێت ؟!
بۆ ئەو پرسیارە کەمێلەک وەڵامی دووبارە هەیە ، بەڵام گرنگە مرۆڤەکان بزانن چۆن خۆیان دەپارێزن لە تەونەکان .
بەڵێ گرنگە بزانین تەون چییە ؟!
وەکو مووی پرچی ئافرەتان باریکە ، بەڵام دەکرێت سەدان کیلۆمەتر درێژبێت و هەرگیز نەپسێت .
هەربۆیە پێتان دەڵێم ئاگاتان لە خەزگەکانتان بێت ، گرنگتر لەوەش ئەوەیە ئاگاتان لە تەونانە بێت دەنووسێت بەژیانتانەوە ، نەوەک ڕۆژێک بێت گلەیی بکەن !
لەبارەی ڕۆمانەکەوە
ئەوەی ئەو ڕۆمانە جیادەکاتەوە لەڕۆمانی دیکە تەنها لە ڕووی ناوەڕۆک و جیاوازی ستایلی نووسین و لایەنی تەکنیک و بەکارهێنانی ووشەی نوێ نییە .
بەڵکو مەترسی پرسەکەیە !
خەریکە تەونی بریا دەبێتە شتەکی ئاسایی لەلای ئینسانی کورد .
چونکە دەخەیک هاتەتە پێش ئینسانی کورد بەکاربهێنرێت لەڕووی ” خیانەتی نەتەوەیی و نیشتمانی” و سیخوڕی کردنی ئینسانی کوردە بەسەر هاوشار و نەتەوەکەیی .
خەریکە جۆرە تاکەک دروست ببێت زۆر بەئاسانی شکۆ و کەرامەت و خوێنی هاوڵاتی کورد دەفرۆشێت .
ترسناکتر لەوەش ئەوەیە لەداهاتوودا بەئاشکرا تاکی کورد

بەکاربهێنرێت بۆ کوشتنی کوردێکی دیکە بۆ بەرژەوەندیی و خزمەتکردنی ئەجێندای دەوڵەتانی دراوسێ .
لەدواجار ئەو مەترسییە بەسەر هەمووان بشکێتەوە و کۆنترۆڵ نەکرێت .
سەردەمێک و کەسانێک بێنە پێش شەرم نەکەن لەوەی ئەو جۆرە کارانە بکەن و بەشانازییەوە باسی بکەن .
لەدواجار نووسینی رۆمانێکی لەم شێوەدا گرنگی خۆی هەیە .
چونکە ئەو مێژووە ناشیرینە پێویستی بە نووسینەوە و گوتنەوە هەیە ، بەهۆکاری ئەوەی نەوەیەک دوای ئێمە دێتەبوون بابزانێت میللەتێکین خەریکی ناشیرینکردنی ئەو شتانەنین بەدەی ئێمە نییە یانیش ئێمە ڕۆڵێکی وامان تێدا نەبووە .
هەر بۆیە ئەم دیاردەیە پێویستی بە بنەبڕکردن هەیە یانیش کاریگەریی کەم بکرێتەوە و وانیشانی تاکی کورد بدرێت، کارێکی وا جێگەی شەرم و نامۆیە بەکردەوەی ئینسانی کورد .
راشکاوانە بڵیم کارێکە ئەوەندە قێزەونە پێویستە تاکی کورد تێبگات خۆفرۆشی و خۆپەرستی و بەرژەوەندیی تاکەکەسی خۆی هۆکارێک نییە بۆ ئەوەی ببێتە چاوساغی دوژمنی گەلەکەی .
لە بارەی ڕۆمانەکەوە /
" پرسی شوێن "
لەڕووی جوگرافییەوە گرنگی خۆی هەیە وادەکات ژینگەیەکی لەبار بهێنێتە بوون تاکی کورد بیر بکاتەوە ئەویش هاوشانی تاکی عەرەب و فارس و تورکە .
" پرسی کات "
یەکێک لە خاڵە لاوازەکانی کەسایەتی تاکی کورد ئەوەیە بەگشتی ناتوانرێت خەریکی دروستکردنی ئەو شتانە بێت بە تەمەن و ئەو ژیانەی هەیەتی لەخۆی دروستی بکات و ڕۆڵی هەبێت لە پەروەردەکردنی خۆی و خەریکی ئەوە بێت خۆی بنیاد بنێت لەڕووی فکر و پێگەی کۆمەڵایەتی و هەستی نەتەوەیی و نیشتمانی .
" پرسی کوردبوون "
ئەم بابەتەش چەندە جێگەی ئومێد و سەربەرزی و ژیانێکی پڕ شکۆیە بەقەد ئەوەش پێویست دەکا بەئاگایی و ترسەوە لەبارەیەوە بدوێین و خەباتی بۆ بکەین و بەرگری لێبکەین چونکە کوردبوون شەرەفێکی گەورەیە بەهەموو پێوەرێک .
" پرسی ئایین "
لەڕووی بیر و باوەڕ و خوداپەرستی و فرە ئایینی وایکردووە نەتەوەیی کورد جیاواز بێت لەگەڵ هەر نەتەوەیەکی دیکە وەک عەرەب و فارس و تورک ، چونکە نەتەوەیی کورد زیاتر لە ئایینێک پەیڕەو دەکا وەک " ئیسلام و مەسیحی و جوولەکە و ئێزیدی و زەردەشتی و یارسانی "

ئەوەش وایکردووە بابەتی ئایین بەکاربهێنرێت لەلایەن نەتەوەکانی دیکە دژی نەتەوەیی کورد و جیاوازی ئایینی قبووڵ نەکرێت .

” پرسی ئەشق “

لە ڕۆمانەکە داستانی خۆشەویستی شیرین و فەرهاد دووبارە دەبێتەوە .

بەڵام لە فۆڕمێکی جیاواز ئەم ئەشقە لەپڕ دروست دەبێت ،کەچی دووبارە نەگەیشتن و دڵشکاندن و حەسرەتی ئەم ئیشقەش دەچێتە ژێرگل .

ئالێرەدا فۆرمی نووسینی نووسەر کلاسیکیانە دووبارە دەبێتەوە و نەیتوانی ئەم داستانە بەشێوەیەکی دیکە بنووسێتەوە گەیشتن و مانەوەی تێدا بێت ، هەر ئەمەشە وادەکا هەرکاتێک ناوی شیرین و فەرهاد هات یەکسەر بیرمان بکەوێتەوە و بترسین لە نەگەیشتن و مردن و کوشتنی هەردووکیان یاخود یەکێکیان .

هۆکارەکەش ئەوەیە ئاشناین بەم داستانە خەیاڵیە و حەز دەکەین دووبارە دەبێتەوە .

_ لەوانەیە هۆکاری دیکەش هەبێت نووسەر ناوی خۆی فەرهادە و ونبووی شیرینێک بێت .

ترسی خاک و تاکی کورد /

تاکی کورد لەبەردەم دوو بژاردەیە .

1.بەخەیاڵی نایەت خاکەکەی و خەڵکەکەی و نەتەوەکەی لەناودەچێت .

2.جۆرێکی دیکە ژیان و کەرامەتی دەکاتە قوربانی بۆیی .

” پرسی زمان و مێژوو “

لە ئێستا جۆرێک لە تاکی کورد هەیە بەگاڵتە و گەپ باسی زمان و مێژووی نەتەوەکەی دەکات ، هەر ئەوەشە وادەکا نووسەر زۆر بێباکانە تاکی کوردمان نیشان دەدات و دەیخاتە بەردەم ئەوەی وازدەهێنی لە زمانی نەتەوەکەی بەلایەوە گرنگ نییە مێژووی نەتەوەکەی چییە و وادەزانێت ئەوکاتە خەڵک باسی دەکا زمانی عەرەبی یا تورکی یا فارسی یا ئینگلیزی لەزمانی کوردی باشتربێت ، دەتوانم بڵێم نووسەر پێی وایە ئەوەش جۆرێکە لەهەستی خۆبەکەمزانین وبەزانینی زمانی بێگانە دەشارێتەوە .

” پرسی میوزیک و چەک و شەهید “

نەتەوەیی کورد هاوشانی هیچ نەتەوەیەک نییە چونکە کارەکتەری شیرین لە کچێکی میوزیکژەنەوە دەبێتە شەڕڤانێک و کەمانجەکەی دادەنێت و چەکەکەی دەکاتە کەمانجەکەی و بەرگری لە خاکەکەی دەکات و شەهید دەبێت هاوشانی دەیان شەڕڤانی پیاو و ژنی دیکە .

” سەرەتایی ڕۆمانەکە “

لەڕێگەی کتێبێکی نووسراوە /

بەناوی " وونبوو " دەستپێدەکات کارەکتەری سەرەکی ڕۆمانەکە دەکەوێتە تەونی کەسانێک وەک رۆبۆتێک دەیجولێنن بەناوی " کەمال " .

" ناوەڕۆکی کتێبەکە "

کوردەکە بەناوی ئیبراهیم بەچاوی مرۆڤبوون و چاوی باوکبوون و چاوی کوردبوون منداڵێکی ساوا لە ڕەگەزی کچ بە نەتەوە تورک هەڵدەگرێتەوە و گەورەیی دەکا و دوای ئەوەی کچەکە گەورە دەبێت پێی دەلێت تۆ کچی هەڵگیراوەی منی ، پاشان دەگەڕێتەوە بۆ ناوچەکانی شاری دەرسیم و خەریکی خەباتی نهێنی دەبێت بۆ نەتەوەکەی " .

ئەشقی نەفرەتی" هەما _ مەردان "

" تارمایی هەما "

هیچ ئافرەتێک نییە بەقەد هەما ئاشقی مەردان بووبێت یانیش بەخەیاڵ بیری لێکردبێتەوە هەر ئەوەشە وایکردووە هەما بەجۆرێک ئاشقی ببێت لەناخی هەموو پیاوێک دا بەدوایی دەگەڕێت .

" تارمایی مەردان "

هیچ پیاوێک نییە بەقەد مەردان بەدەنگ بێت و کەسایەتێکی شاراوە و پڕ نهێنی هەبێت ، لەدواجار هیچ شتێک نییە ببێتە بەربەست لە بەردەم ژیانی مەردان بۆ ئەوەی بگەڕێت .

بەسەرهاتی ڕۆمانەکە دابەش دەبێت بۆ ناوچەکانی هەرێمی کوردستان و ووڵاتی تورکیا و رۆژئاوای کوردستان .

کارەکتەرەکانیش کوردی باکوور و باشوور و رۆژئاوای کوردستانن ، جگە لە عەرەب و تورک و هاولاتی بیانی دیکە پاڵپشتی لە فکری ئیسلامی سیاسی دەکەن .

_ شاری دەرسیم وەک لانکەی شۆڕش و بەگژداچوونەوەی زوڵم و ستەم و زۆرداری و قەدەغەکردنی زمان و کلتوور کوردی ناوی دەهێنرێت .

_ شاری کۆبانێ وەک ڕەمزی مانەوەی نەتەوەیی کورد و شاری خۆڕاگریی ناوی دەهێنرێت .

_ داعش وەک ڕێکخراوێکی تیرۆریستی سیاسی و بەکارهێنانی ئایین بۆ بەرژەوەندی ووڵاتانی ناوچەکە ناوی دەهێنرێت .

" لەکۆتایی ڕۆمانەکە "

کارەکتەری کەمال بە بریندار دەکەوێتە چنگی چیاڤان و مەردان و بەرەو شوێنی دەبەن هەریەکێک لەئێمە گرنگە لەخۆی بپرسێ ئەم شوێنە کوێیە و دەیانەوێ چ شتێک بەسەر کەمالی بهێنن .

چەند نووسینێکی نێو ڕۆمانەکە وەک خۆی دەنووسمەوە .

_ خودایە ئەگەر بەچاکیش نەژیام مردنێکی شایستەم پێڕەوا ببینە .

_ ئەو شەوانەی هەموویان دەخەوتن من بیرم لە تۆ دەکردەوە ، یەکێک لەم شەوانە نەزرێکم لەدڵ گرت گەر تۆ منت خۆش بوێت ببم بە مرۆڤێکی

باش .
_ مرۆڤ سەری لە هەرشتێک دەرنەچێ ناوی دەنێت چارەنووس .
_ سەرمای هیچ شارێک لە سەرمای ئامەد ناچێت، سەرچاوەی ئەم سەرمایە زیندانی ئامادە .
_ لەبارەی زمانی کوردی تورکەکان بەزمانی باڵندەکان و تورکە چیاییەکان ناویاندەنا، زمانێک وەک ماددەی هۆشبەر وابوو لەدەمی هەر کەسێک بیانبیستایە بەتۆمەتی ئەنجامدانی تاوان دەیانخستە زیندانەوە .
_ پێدەچیت هەڵگرتنی خۆلی نیشتمان و زێد سرووتێک بووبێت، هەر کوردێک ئاوارە بووە چنگێکی لەخاکی نیشتمان هەڵگرتبێت بۆ ئەوەی لە ئاوارەیی و غوربەتدا بێتە سەبووری و هەدا بۆی .
_ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ .
لەشەڕدا هەلهەلەی کچە شەڕڤانەکان تێکەڵ بە هاواری کوڕەکان دەبوو .
_ بۆچی ناتوانین لەم ناوچەیە وەک مرۆڤ بژین هەر کاممان پەتی حیکایەتی خۆمان هەیە .
_ هاتنی دیلەکان دڵخۆشت نەکات باهۆزیکی دیکە بەڕێوەیە .